

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra... I kor. Egy hóra I kor. 50 HIL. Negyedévre 3. Negyedévre 4. 50.		Felelős szerkesztő: Dr. REBÉDUS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRÖNÖVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 49. szám.
--	--	--	--

Lukács beszéde.

Debreczen, február 6.

A pénzügyminiszter szombati beszédének a bankügyre vonatkozó tulajdonképeni tárgya mellett még külön érdekessége is volt, t. i. az a nyilatkozat, amit a Justh-párttal annak idején kormányalakítás céljából folytatott alkudozásairól tett és aminek a megtételére azért provokáltak, hogy 67-es elvhiúságát kompromittálják. A ravasz kísérlet nem sikerült, teljes kudarcot vallott. Lukács László nyíltan kijelentette, — ami különben nem volt soha titok — hogy homo regius korában kész volt olyan megállapodásra jutni a Justh-párttal, melynek értelmében néhány évi bankprovizórium mellett a bankkérdés végleges rendezése az új választójog alapján összeülendő képviselőházra maradt volna, de határozottan kijelentette Lukács, hogy a bank végleges rendezése előtt azért óhajt a nemzetre appellálni, mivel meggyőződése szerint a nemzet álláspontja ebben a kérdésben a Justh Gyula felfogásával nem egyezik. Lojálisan elismerte Lukács, hogy a megegyezés azért nem jött létre, mert Justh mereven ragaszkodott a terminusos különbankhoz, vagy legalább annak az előkészítéséhez. Ezzel a kijelentéssel szemben merőben fölösleges indiszkréción volt Justhtól, hogy egykori memorandum szövegét a Házban felolvasta, mert ezzel — ahelyett, hogy Lukács politikai hitelének bármit is ártott volna — csak megismételte azt a politikai illomtalanságot, amivel királyi kihallgatásának bizalmas részleteit egészen szokatlan módon ország-világ elé tárta. Egyszóval: Justh a Lukácssal folytatott tárgyalásoknak sem az érdemében, sem a külsőségeiben nem bizonyult vezérszerepre alkalmas államférfiúnak.

Ettől a mesterségesen felidézett epizódtól eltekintve, a pénzügyminiszter beszédében főleg arra volt kíváncsi az ellenzék, hogy mennyiben fogja az fedni, különösen a készfizetésre vonatkozó részében, Tisza István minapi kijelentéseit. Tisza tudvalevőleg úgy nyilatkozott, hogy a bankjavaslatban nincs benne a készfizetésnek meghatározott időpontban való fölvétele, mert bizonyos osztrák körök makacssága miatt ezt nem lehetett elérni, de a javaslat mégis jelentékeny lépéssel közelíti meg ezt a célt. Az ellenzék most azt várta, hogy a pénzügyminiszter vagy ellentétbe helyezkedik a többségnek egyik legkiválóbb tagjával, vagy törvényjavaslatának nevezetes fogatkozását lesz kénytelen beismerni. Egyik eset sem következett be azonban. Lukács miniszter lényegileg ugyanúgy nyilatkozott a készfizetésről, mint Tisza, csak részletesebben. Egyfelől nem állította ő sem, hogy a javaslatban benne van a készfizetésnek naptári időben való megkezdése, de rámutatott arra, hogy azt sem a kormány, sem a többség nem ígérte soha, másfelől hansúlyozottan kiemelte, hogy a bankjavaslatban igenis el van érve az

a cél, aminek a készfizetés csak eszköze, t. i. el van érve a valuta paritásának fentartása, a mire a közös bank a szabadalom elvesztésének terhe alatt köteles. Szakszerűen kifejtette aztán a miniszter, hogy a készfizetés valóságos megkezdésére alkalmas időpont megválasztását pénzügyi politikai okokból is célszerű volt magára a bankra bízni, illetőleg ebben a tekintetben a bankot a kezdeményezés jogával felruházni. A bankjavaslatnak oly élesen támadott abszolutisztikusnak alkotmányosértőnek hirsztelt ötödik szakaszát is teljes és helyes világításba helyezte Lukács László. Kimerítő és tökéletesen meggyőző felvilágosításai szerint mindig az volt a szándék, még az előző kormány idejében is, hogy a készfizetésnek adminisztratív uton való életbeléptetésével a kormány bizassék meg, mint ahogy a kormánynak hasonló s négy nagyobb terjedelmű fölhatalmazására máskor is volt precedens. A mostani javaslat éppen szűkebbre szabja a kormány hatáskörét, amennyiben a kormányt arra kötelezi, hogy a szándékolt életbeléptetésről az országgyűlésnek előzetes jelentést tegyen, ami aztán módot nyújt a parlamentnek arra, hogy ez intézkedéshez hozzájáruljon, vagy pedig az ellen tiltakozzék. Igazán nem lehet elképzelni sem, hogy hol van itt az alkotmányosságnak bármi csekély sérelme is.

Nyilvánvaló azonban, hogy az ellenzék ugyanazzal a céllal festi feketére azt az ötödik szakaszt, amivel a Lukács—Justh-féle tár-

És felmentették...

Irta: Vértesy Gyula.

Kíván még a vádlott védelmére vaiamit felhozni? Védőügyvédje ugyan kimtrítette az összes védelmére felhozhatókat, de ha akar szólni, szóljon.

— Akarok, elnök ur. Mert a védőügyvéd ura a maga lelkiből beszélt, nem az én lelkemből. Ő mentegedett engem, én pedig, esküdt urak, bíró urak, nem menteni akarom magam, de ha elmondom az egészet, úgy ahogy volt, be kell látniok, hogy nem tehettem egyebet, mint amit tettem. Elmondom az egészet.

— A tényállás mártisztázva van.
— Nincs! Azt csak én tudom tisztázni. Én pedig eddig nem beszéltem a lelkemből. Az urak csak a külsőségeket tudják, pedig hát a bűnnek lelke is van. Már annak a bűnnek, a melyik nem érdemel büntetést. Igen, én nem menteni akarom magam, de ha meghallgatnak, be kell látniok, hogy igazam volt, mikor megölttem azt az embert. És akinek joga van elvenni valaki életét, az nem gyilkol, csak igazságot szolgáltat. Mint önök, mikor egy rablógyilkost halálra ítélnék. Én is csak igazságot szolgáltattam.

— A gyilkolás nem igazságszolgáltatás.
— Ő megölt bennem, körülöttem, a testemben, lelkemben mindent, ami emberi volt; én cserébe megölttem őt, akiben semmi emberi nem volt, csak aljas, hitvány állati. Ebben az

iróztatós játékban, amit a sors az életünknek nevez, eddig én vagyok a vesztes.

— Semmi kitérés, csak magára a dologra!

— Az is a dologra tartozik, hogy én hogy fogom fel a dolgot, — veti oda dacosan az asszony. — Igen, oda tartozik. S hiába csóválja a fejét az az egyik bíró ur, mintha csak mondaná, hogy milyen megátalkodott perszona vagyok, aki ahelyett, hogy megtörtén kegyelmet kérnék, hát most is fenthordom a fejemet! Igenis fenthordom, mert jogom van fenthordani.

— A gyilkosságot mondja el s annak körülményeit. A megjegyzés és filozófiai elveiből nem kérünk. Minden nő azt hiszi, hogy joga van megölni azt a férfit, akinek a szeretője volt, csak azért, mert annak már nem kell.

— Én nem azért öltem meg, hanem mert aljas gazember volt. Higgyék el, hogy nem kár érte! De ez, tudom, hogy nem tartozik a dologra; mert az, az önök törvényei szerint, mindegy, hogy kit ölnek meg: becsületes embert-e, vagy gazembert? Ember! ember! Ez igaz is, de ember meg nem ember, az nem egy. Hány ember névre hallgató nem ember van! Aki ilyen duvadat pusztít el, aki csak átok, bűn, gyalázat, az még jutalmat érdemel. Hiába inteket idegesen nemet az elnök ur. — Nem is azért ideges ugyan, amit mondok, hanem mert untatja már a dolog. Jóllakott már ezzel a szerinte unalmas büntígygyel, de nekem nem unalmas az én becsületem, az én

igazam megvédése. S ha haragszik is rám az elnök ur, meg a bíró urak, hogy nem lehetnek még sörözni...

— Meg fogom öntől vonni a szót, ha sértetegi a bíróságot...

— Bocsánatot kérek asszonyi bőbeszédűségemért, de ami a bensőmben van, az mind a számra szalad, akarom vagy nem. Hanem igyekezni fogok röviden beszélni. Csak a tényállás kell önöknek? Ez nagyon rövid: — megölttem a kedvesemet, a gyermekem apját, mert engem megcsalt s mert a gyermekemet megütötte. Nem akkor csalt meg, mikor elcsábitott. Erről nem is akarok beszélni. Hogy a szeretője lettem, az feliben az én bűnöm; — csak azt lehet elcsábitani, aki hagyja magát. Azért öltem meg, azért az aljasságáért, amit a halála előtt pár perccel tett, mondott. A cselekedetem, mint az ügyvéd ur mondta, pillanatnyi felháborodásban elkövetett emberölés. Csakhogy ez alatt a pillanat alatt, jól megfontoltam én mindent. Ezalatt jöttem a tudtára annak, hogy jogom van megölni azt az embert. Az igazság teljes erejével éreztem, hogy jogom van. S én, akit az anyám mindig szidott, hogy olyan gyáva voltam, hogy egy csirkének se mertem elvágni a nyakát, a legnagyobb nyugalommal döftem a mellébe annak az embernek azt a vadászkést, amely ott fekszik az urak előtt.

Ha csak engem gunyolt volna akkor, ha csak engem akart volna megütni, de a gyermekét, a gyermekemet ütötte meg, azért kel-

Király kávéi mégis a legjobbak.

Kívánatra a vevő előtt pörköelve. DEBRECZEN, Degenfeld-tör 11.

gyalások történetét előráncigálta, hogy t. i. a bankjavaslat elleni burkolt obstrukciója számára erkölcsi alapot leljen, vagy tudjon legalább rá a javaslatra, hogy alkotmányisérelem van benne, azért iparkodik azt a létszámot keltetni, hogy Lukács miniszter, a javaslat benyújtója, homo regius korában hajlandó volt az önálló bank felől alkudozni. Nagy és maradandó érdeme Lukács beszédének, hogy mind a két kísérletet visszaverte, végérvényesen megbizonyítván, hogy a javaslatban alkotmányisérelemnek nyoma sincs és hogy ő sohasem kecsgettette Justhékát az önálló bank közeli megvalósíthatásával. Megállapítható tehát egész határozottsággal, hogy az ellenzék obstrukciós magatartásának egyáltalában nincs erkölcsi alapja a felhozott ürügyekben.

Egyébben sincs; semmiben sincs. Ezt is minden kétségen kívül helyezte Lukács László. A dolog úgy áll, hogy a mai ellenzék, koalíciós többség korában nemcsak elmulasztotta a külön bank számára előkészíteni a talajt, hanem egyenesen utját vágta a külön bank felállításának. Meghosszabbította ugyanis a vámközösségre vonatkozó szerződést Ausztriával, már pedig egy vámterületen két jegybanknak nem lehet szabadsága, de ezenkívül egy sietve letárgyalt egy szakaszos törvényvel elejét vette annak az eshetőségnek, hogy a közös bank szabadalma hatályát veszítse és a külön bank létesítésének a kényszerűsége álljon elő.

Igen jól mondta Lukács miniszter, hogy az ellenzék nem kívánhatja a mai kormánytól annak a programnak a megvalósítását, amelyet az ellenzék a hatalom birtokában cserben hagyott, amelynek a negyvenes évek szándékosan elmulasztotta, magára nézve lehetetlenné tette. Ha pedig az ellenzék mégis ezt kívánja, ha visszatér a régi jelszavakhoz, ha erőszakosan gátolja továbbra is a nemzeti akarat érvényesülését s egy kiváló fontosságú gazdasági kérdésnek tisztességes és hasznos módon való rendezését: akkor semmiképpen nem mentheti magát az ellenzék azzal, hogy ennek az akciónak erkölcsi alapja van.

lett meghalni. Akkor se sajnáltam, amit tettem, most se. Igazságot szolgáltattam. Ennyi az egész. Mindenki elítélhet, akinek sose volt senkije, akit szeretett és aki megbántotta.

— Mondja el a viszonyukat, kezdettől végig, hogy csábította el az az ember, hogy hagyta el? — kérdezi az egyik esküdt.

— Hiszen ezt már tudják önök. S olyan közönséges történet. Ez már nem is lényeges. Mondtam már, hogy nem azért öltem meg, mert elcsábított, se nem azért, mert elhagyott. Különben, ha akarják hallani mégegyszer, elmondhatom.

A kollégám volt, ott tanított a mi iskolánkban. Elég ostobaság, leányiskolában férfitanítót alkalmazni. A kis polgáriiskolások mind beleszerettek ebbe a csinos legénybe és a tanítónők is, velem együtt. S hogy irigyeltek engem a többiek, mikor látták, hogy Páris ur nekem nyújtja a szépségalmát! S én milyen büszke voltam rá, hogy elhódítottam magamnak!

A hódítás munkáját nem egészen sablonosan csinálta. Nem a közönséges gazemberek közül való volt. Mikor először magunkra maradtunk, — egy jó öreg barátnőmnél történt, aki diszkrétan magunkra hagyott, — beszélt a szerelméről lágy, behizelgő hangon, kedvesen, minden érzélgés és affektálás nélkül és befőzésül megcsókolta a kezemet. Ha vakmerő lett volna, ha támadott volna szóval, öleléssel, ahogy vártam tőle, a kikiáltott hódítótól, hát kinevettem volna, ez volt a szándékom, de lefegyverzett. S igazán, ettől a pillanattól kezdve hódított meg, mikor tisztelettel megcsókolta a kezemet s csak annyit mondott, hogy ő a lel-

Debreczen januárban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debreczen város közigazgatási bizottsága ma délután tartotta rendes havi ülését, melyen a szakelődök beszémlak a város közigazgatásának január havi menetéről. A mai ülés egészen elütrött e bizottság üléseinek megszokott sablonjától, egyrészt a jelenések kapcsán Fejér Ferenc dr. és Márk Endre bizottsági tagok előterjesztései révén, a melyekkel a debreczen-nagyvárad vasút, illetőleg a debreceni telefon stagnálása folytán előállott sérelmek ellen követeltek orvoslást, másrészt Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgatónak jelentée srévén, melyben a városi adóhivatal ügykezelését tárta föl a maga megdöbbsentő mivoltában. Az említett bizottsági tagok előterjesztéseiről s a kir. pénzügyigazgató bejelentéséről lapunk más helyén közliünk tudósítást, az alábbiakban csupán magukat a szakelődői referádkákat ismertetjük.

Az ülés megnyitása után Domahidy Elemér főispán fölhívására Rickl Antal bizottsági tag, mint az erdészeti albizottság új tagja, letette az esküt.

(A város adóforgalma.)

Ternovszky Alajos kir. ötanácsos pénzügyigazgató bejelenti, hogy január hóban befolyt egyenes adóban 197.695 kor. 64 fill., hadmentességi díjban 573 kor. 13 fill., bélyegjövődékben 52.734 kor. 54 fill., jogilletékben 105.734 kor. 28 fill., díjövődékben 1052 kor. 86 fill., dohányjövődékben a vármegye fogyasztását is beleértve 132.003 kor., 72 fill., határvámjövődékben 25573 kor. 75 fill., fogyasztási és italadóban 27084 kor. 57 fill. Fizetési halasztást a pénzügyminiszterium felhatalmazása folytán 42 esetben engedélyezett.

(A közegészségügy.)

Tüdös Kálmán dr. tisztii főorvos jelentette, hogy a közegészségügyi viszonyok január hónapban a decemberiekhez képest némileg rosszabbodtak, amennyiben hűléses betegsége, különösen influenza, nagyobb mértékben léptek fel s ezek befolyása általában véve elég súlyos volt, mert gyakran ment át tüdőgyulladásba. A halálozás száma 196 volt (decemberben 179.) Heveny ragályos betegségek szörványosan mutatkoztak. Szamárhurut 70, roncsoló toroklob 17,

kével szeret és az ajakamról majd csak álmodni fog.

A gazembernek, mint később megtudtam, ez volt a rendes módszere. Ezzel a hálóval fogdosta a halakat. S szegény ostoba halak, hogy futottunk bele a hálóba s hogy vergődünk előtte tehetetlenül, nyomorultul.

Az első vallomás, az első kézcsók után kezdett már vergődni az áldozat s ő kajánul, gunyosan nézte, hogy vérzenek, hogy gyengülnek a szívek, hogy teszik tönkre a vágyak a lelkeket! Nézte s várta nyugodtan a biztos támadás, a biztos győzelem napját. Addig csak font a mérges, undok pók s mikor eljött az ideje, a sarokban, otthon, meghuzódva várta a legyecskéket.

Ágyban fekve, bekötött fejjel, szenvedő tekintettel, panaszos ajakkal.

Igy várt engem is. S elöttem isten tudja hányat és utánam is. S várna még most is, ha meg nem szabadítottam volna tőle a világot.

Esős őszi délután kaptam a levelét. Akkor is rágodoltam. A beadott mérge hatott. Pedig azóta a kézcsók óta alig szólt hozzám. Szinte került, hogy élessze a hevedet, az utána való vágyakozásomat. S azután levelet írt. Oh, nem emlékezem ennek a levélnek minden betűjére:

— Ugy érzem, — írta — közelebb álllok a halálhoz, mint az élethez. S mielőtt utra indulnék, meg kell önnek mondanom, hogy ön volt az egyetlen, akit szerettem. Megkérni nem mertem, mert szegény is vagyok és mert szervi szivbajommal halálra ítélte is. De most írnom kellett. A bajom újra elővett. Azt hiszem utoljára. De mielőtt testem az örök sötétség birodalmába indulna, egy sugarat akar vinni

vörheny 21, fültömirigylob 5, bárányhimlő 1, kanyaró 12, hasihagymáz 4, trachoma 2, gyermekágyiláz 1 esetben fordult elő, mindezek lefolyása általában kedvező volt. Öngyilkosság 2 volt. Az általános piacvizsgálat alkalmával nem fordult elő nevezetesebb rendtelenség itt iskolák és ovodák egészségügyi viszonyai kielégítőek voltak. Született 159 fiu, 133 leány, meghalt 100 férfi, 96 nő, szaporodás 96 (12.30 százalék.) Házasságra lépett 98 pár. A közkórházban január végén 207 férfi és 172 nő maradt ápolás alatt. A mentőegyesület működését 67 esetben vették igénybe.

(Az iskola-ügyek.)

Csánky Viktor kir. tanfelügyelő terjesztette elő ezután tanácsii jelentését a város tanügyi viszonyairól. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter az 1. számú gazdasági ismétlő iskolánál a Juhászné Kerekes Julia elhalálozásával megüresedett szaktanítói állásra Juhász Julianna somogybálványosi ref. tanítónőt nevezte ki, aki már meg is kezdte működését. A tanyai iskolákban az oktatás elég rendszeresen folyt, egyik-másikban a tanítás a népszámlálás ideje alatt szünetelt. A tanítói árvalaházban 87 fiu és 85 leány, összesen 172 árva volt, kiknek egészségi állapota január hóban jó volt. Az építési munka a hideg folytán szünetelt. A vallás és közoktatásiügyi miniszter Kozma László árvalaházi igazgatónak 300 korona államsegélyt engedélyezett.

(Az állategészségügy.)

Reitz János kir. főállatorvos jelentette, hogy a város területén az elmúlt hónapban a ragadós száj és körömfájás már csak elvétve észleltetett. Ma már a betegség a város összes állategészségügyi körzeteiben ugyszólván teljesen megszűnt és legrövidebb időn belül — csupán napokról van szó — az egész város területét feloldható lesz a zár alól. A jelentés ezután arra a megdöbbsentő és szégyenletes állapotra mutatott rá, hogy Debreczen város területén hány ember esik áldozatul veszett ebek és kóbor kutyák marásának. Végüljelentette az állatorvos, hogy Debreczenben a város hus-szükségletének biztosítása és ennek megkönnyítése érdekében konzumvásár létesítése iránt a város tanácsához az elmúlt hónapban előterjesztést tett.

A szakelődök jelentéseit tudomásul vette a bizottság, azután felebbezéseket intézett el.

az örök világozsgból, az ön fényes, jószágos tekintetéből. Jöjjön, siessen hozzám . . .

Hogyne rohantam volna!

S milyen megható komédiát játszott el velem! A végén úgy éreztem, hogy csak én menthetem meg, ha ajakára tapasztom az ajkam s magamhoz ölelem, hogy megvédjem a halál elől.

A szeretője lettem. Nehány nap mulva már az iskolában tanított. Mikor találkoztunk, odasugta:

— Csodát tettél. Meggyógyítottál!

Azután egész az esztendő végéig hitegetett a házassággal. És mikor nagyon a körmére égett a dolog, megint szivbaj-jeleneteket produkált. A szüniidő elején pedig kijelentette, hogy el kell mennie valahová kurára.

El is ment s még ama nyár folyamán megesküdött valami gazdag pesti kereskedő leányával. Öszre nem jött vissza, a tanárságról lemondott. Én pedig egyedül maradtam a gyalázatommal. Fölmentem azután a pesti klinikára gyermekágyat feküdni. Nagybeteg lettem, vagy egy félévig kinlódtam, azalatt elmozdítottak az állásomból s mikor kikerültem a kórházból az utcára, odaállhattam a sarokra, a kis gyermekemmel együtt, koldulni.

Ekkor tudtam meg, hogy Pesten lakik, nagy jómódban él a felesége vagyonából. — Megírtam neki, hogy éhezünk, se kenyérünk, se ruhánk, se lakásunk. Azt felelte, hogy menjek tanítani, van diplomám, az ő pénze nem arravaló, hogy tévedt nőket tartson el.

Minden aljasságát tudtam már akkor. — Hogy nem én voltam az egyetlen áldozata és hogy mindnyájunkkal egyformán bánt, egy módszere volt a megejtésre is és az elrugásra

A

A képv. kózhattó a Polónyi De. képviselői k. lasztások k. pedig zárt t. vátok immu. Részlet. Kabos l. megnyitja a

Napire. te, hogy a selkedése k. bannak Be. amelyet Eg. szággyülés. küldött képv. tett — köz. hová auton. magyar ors. akták kiadá. utasítsa vis. gatartását.

Khuen- kijelenti. h. lászpontját k. zott ez ügy. ja beszolgál. fog, hogy r. illetékes h. eljárása ell. nincs joza.

Polóny. mondja, hog. teljesítette. ellenes mag.

Elnök. lasztások é. zottságból. tása.

Jegyző. lasztatott m.

Követk. tárgyalása.

Csonto. Beszéde vé. határozati j.

is. A gyűlöl. tam vele, ho. életben és l. gamét. Esk. gyermekem. tam szidni, tőle.

A kis g. tam otthon. Vagy lehet. elleplezte, a

— Újji. miniszteriu. róla.

Azt fel. lása.

— Hát.

— Az. az kell, ho. gazember v. rom tanitar. Nézd meg.

Odavit. szágot, aki

Rám o. tytot, aki Ist.

— Hát.

— Tu. enyém volt.

A dlh. a legdurváb. a falról eg. vele mindk. heverő vad.

Es mo. . . E.

A bán körül.

Zárt ülés a Házban.

A képviselőház ma rövid ideig foglalkozhatott a bank-kérdéssel. Az ülés elején Polónyi Dezső nagy vitát provokált a horvát képviselők immunitása kérdésében, majd választások következtek, a rövid bankvita után pedig zárt ülés volt, amelyen megint a horvátok immunitását tárgyalták.

Részletes tudósításunk:

Kabos Ferenc alelnök negyed 11 órakor megnyitja az ülést.

A bán ellen.

Napirend előtt Polónyi Dezső kijelentette, hogy a horvát bán alkotmányellenes viselkedése készítette a felszólalásra. A horvát bánnak egy napilap előtt tett nyilatkozata, amelyet Benjamin Jánosnak, a horvát országgyűlés által a magyar országgyűlésre küldött képviselő mentelmi jogának ügyében tett — közjogi sérelmet tartalmaz. A bán a horvát autonóm jogával akarja szabályozni a magyar országgyűlést és az erre vonatkozó akták kiadását megtagadja. Kéri a Házat, utasítsa vissza a bán alkotmányellenes magatartását.

Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök kijelenti, hogy nincs szándékában saját álláspontját kifejezni, de a bán úgy nyilatkozott ez ügyben, hogy ezidőszent nem tudja beszolgáltatni az akákat, de gondoskodni fog, hogy rövid időn belül beszolgáltatassa illetékes helyére. Tiltakozik Polónyi Dezső eljárása ellen, mert olyasmit tesz, amilhez nincs joga.

Polónyi Dezső nagy zajban beszél s azt mondja, hogy ő csak képviselői kötelességét teljesítette, amikor a horvát bán alkotmányellenes magaviseletét szóvá tette.

Választások.

Elnök jelenti, hogy következnek a választások és pedig egy jegyzői és több bizottságból hiányzó tagoknak a megválasztása.

Jegyzővé Draskovich János gróf választott meg.

A bankvita.

Következett a bankjavaslat általános tárgyalása.

Csontos Andor a javaslat ellen beszél. Beszéde végén csatlakozik Kossuth Ferenc határozati javaslatához.

is. A gyűlölet forrt bennem. Találkozni akartam vele, hogy még egyszer beszéljek vele az életben és legalább megmondjam neki a magamét. Esküszöm a másvilági életre, a gyermekem boldogságára, hogy csak le akartam szidni, hogy azután örökre elbucsuzzam tőle.

A kis gyereket is elvittem. Egyedül találtam otthon. Nem is volt nagyon meglepődve. Vagy lehet, hogy amilyen jó komédiás volt, elleplezte, amit el akart:

— Üljön le. Majd írok ajánló-levelet a miniszteriumba. Ki fogják nevezni, biztosítom róla.

Azt feleltem neki, hogy nem kell az ajánlása.

— Hát pénz kell?

— Az se kell, — feleltem neki. — Csak az kell, hogy megmondhassam neked, hogy gazember vagy! És a gyereket is arra fogom tanítani, hogy az apja gazember volt! — Nézd meg jól a fiadat, mert többé nem látod. Odavittem hozzá közel a kis, ártatlan jószágot, aki nyújtogatta felé a kacsóit:

Rám ordított, hogy vigyem el azt a porontyot, aki Isten tudja, kié.

— Hát még eltagadod, hogy a te fiad?

— Tudom is én, hogy kié? Ahogy az enyém voltál, lehettél a másé is.

A düh mámorossá tett s elhalmoztam őt a legdurvább sértésekkel, ő pedig leakasztott a falról egy kutyakorbácsot és végigvágott vele mindkettőnkönk. Felkaptam az asztalon heverő vadászkést s beledöftem a mellébe...

És most itéljenek el!...

... És fölmentették.

Deésy Zoltán: Erősen támadja az önálló jegybank ellen elhangzott beszédeket és védelembe veszi a koalíciós kormány működését.

A valutarendezésnek és a készfizetések fővételének kész volna ezidőszent alárendelni az önálló bank elállítására vonatkozó álláspontját. Minthogy azonban egyik intézkedés megvalósítására vonatkozó törekvés szándékát sem látja az alkotmányjogi szempontokból is kifogásolható javaslatban, ezért azt nem szavazza meg. (Helyeslés a baloldalon.)

Zárt ülés.

Deésy beszéde közben Mádi Kovács János képviselő zárt tárgyalás elrendelését kérő ívet vitt fel Kabos elnökhöz, aki a zárt ülést el is rendelte és a karzatot kiírtította.

A zárt ülésen Lovászy Márton szólalt fel, aki azzal okolta meg a zárt ülés kérését, mert az ellenzéknek tiltakozni kell a miniszterelnök azon eljárása ellen, mely szerint kétségbevonta Polónyi Dezső felszólalása kapcsán a képviselők bírálotmondási jogát.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök válaszában kiemeli, hogy ő csak azért méltatlankodott Polónyi Dezső beszéde közben, mert Polónyi nemcsak vádló, hanem egy személyben bírő is akart lenni a horvát bán ellen. Minden képviselőnek kétségtelen joga a kritika fegyverének használata, azonban rögtön ítéletet mondani még sem lehet. (Helyeslés jobbról.)

Szmrecsányi György felszólalásával a zárt ülés véget ért.

A nyílt ülésen Szmrecsányi György arra kérte a miniszterelnököt, hogy ismétlje meg az adott magyarázatot. A miniszterelnök eleget tett ennek a kívánságnak, mire az ülés három órakor vége ért.

PANASZOK a debrecen-nagyvárad vasútra és a debreceni telefonra.

A város közigazgatási bizottságából.

A grávmének egész láncolata töltötte ki a városi közigazgatási bizottság ülésének első félóráját. A sérelmek miatt, amelyek ellen Fejér Ferenc dr. és Márk Endre sürgős orvosszereket követeltek, erősen szenved a város egész közönsége, de különösen a kereskedővilág, amelynek fejlődését határozottan megakasztják a posta-kézbesítés körül támadt anomáliák, s a telefon-hálózat továbbfejlesztésének a halogatása. Épp így közlőrl érinti a város kereskedelmének a fejlődését az az eljárás, amelylyel a debrecen-nagyvárad vasut menetdíjainak megállapítása történt.

(Milyen balekok voltunk!)

Ez utóbbi sérelmet Fejér Ferenc dr. tette szóvá a közigazgatási bizottság mai ülésén. Már a debrecen-nagyvárad vasut műtanrendőri bejárása alkalmával fölemlítette Hieronymi Pál miniszteri tanácsos előtt, hogy a menetdíjakat célszerűen állapították meg; így például Konyár község épen olyan vezze, de most csak Nagyvárad lát az előtől, mégis kétszerannyi a menetdíj onnan Debrecenig mint Nagyváradig. Azt is megemlítette, hogy a pályatest elég erős, gyorsabban is közlekedhetnének rajta a vonatok, mint most, amikor Debrecen és Nagyvárad között három óra alatt tesz meg az utat. Hieronymi Pál az felelte, hogy mind a két dologon lehet segíteni, ha a város kérelemmel fordul a kereskedelemügyi kormányhoz. Azt hiszi, azért járult Debrecen 80 ezer koronával a vasúthoz, hogy annak előnyeit is élvezze, de most csak Nagyvárad lát az előnyökből; a nagyvárad irányban a teheráru-tarifák is kedvezőbbek. Ugy látszik, mi bennünk csak balekot akartak fogni. Indítványozza, hogy a bizottság feliratilag kérje meg a kereskedelemügyi kormányt a sérelmek orvoslására.

Kovács József polgármester a tanácsra kívánja bízni az orvoslásért való közbenjárást. Azt hiszi, nem lesz nehéz a dolog, mert 20 ezer koronát még nem fizettek be a megszavazott hozzájárulásból, amelyet különben is feltételekhez kötöttek.

A bizottság Fejér dr. indítványát a polgármester módosításával fogadta el.

(A debreceni telefon-hálózat.)

Körner Adolf tanácsnok bemutatta ezután a nagyvárad postagazgatóság átiratát arról, hogy február 1-től huszra emelte föl a debreceni postai kézbesítők számát. Az igazgatóság átirata azt mondja, hogy nagy hátrányára van a kézbesítés gyorsaságának a hiányos címzés.

Márk Endre: A postán ő is azt az értesítést kapta, hogy ha helyes a címzés, 24 óra alatt okvetlenül kézbesítik a küldeményt. Ő ekkor közölte az illető tisztviselőnek azt az esetet, amikor 4-én adtak föl egy levelet és csak 9-én kézbesítették azt ki, noha a címzése egészen helyes volt. Most azonban egy másik bajról kénytelen emléttetni: a telefon-hálózat ügyéről. Egyesek és intézetek másfél hónap óta sürgetik a telefon bevezetését, de elutasítják őket, azzal, hogy a lefektetett vonalak ki vannak használva, újakat pedig nem lehet lefektetni, várjanak türelemmel, majd bekapcsolják őket, ha egyes előfizetők lemondanak. Ha magánvállalkozó kezében volna a telefon, tüzzel-vassal szorítanák. Azt ajánlja, intézzen a bizottság felterjesztést a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy javítson az abnormis helyzeten, mert ha a postagazgatóságot keressük meg, az megint átir az itteni telefon-kezelőséghez s mi ott leszünk, ahol az a bizonyos mádi.

Kovács József polgármester annyit jelenthet, hogy már megindult a debreceni telefon-hálózat továbbfejlesztése, amely 500 új előfizető számára lesz elég. A Piac-utcán már lefektették az új kábeleket, de a tél miatt félben maradt a munka.

A bizottság egyhangulag hozzájárult Márk Endre előterjesztéséhez.

Az iparos-kör bálja.

A hagyományos siker jegyében zajlott le vasárnap este az Iparoskör bálja. A nagyszámu közönség, mely a Bika dísztermét ez alkalommal megtöltötte, tanúság volt amellett, hogy az Iparoskör az idők multával mit sem vesztett varázsából s az emelkedett hangulat, mely az estélyt uralta, azt igazolta, hogy az idej mulatság sem csupán külsőségekben csatlakozott az előző évi iparoskört bálakhoz. Ott láttuk a társadalom vezető férfiai közül Degenfeld József grófot, Végh Gyula nyug. főkapitányt, Tóth Aurél dr. törvényszéki bírót, Dávidházy Kálmán ipartestületi elnököt. A bálon megjelent hölgyek névsora itt következik:

Urasszonyok: Ovári Józsefné, özv. Bonyhai Györgyné, Vass Gáborné, Szökéné, Piskolczy Pálné, Makó Józsefné, Széll Józsefné, Szabó Jánosné, Tömpe Lajosné, Czebe Lajosné, Gombos Istvánné, Szigethi Gáborné, özv. Szabó Lajosné, Kiss Sándorné, Sándor Istvánné, Temesvári Mihályné, Tóth Ferencné, Szerencsi Ferencné, Ungvári Sándorné, Kaszás Jánosné, Szentesi Józsefné, Nagy Istvánné, Gönczy Lajosné, Bócsi Sándorné, Szöllösy Dánielné, Szücs Istvánné, özv. Szabó Ferencné, Lós Mihályné, Erdei Gáborné, özv. Mordanovits Miklósné, Juridesz Jánosné, Scheibenreif Józsefné, László Andrásné, Jakab Lajosné, Almási Sándorné, Tolnay Dánielné, Pethő Józsefné, Nemes Gáborné, Varga Károlyné, Dalmi Ferencné, Balázs Sándorné, Karácsony Sándorné, özv. Ferge Istvánné, Szentpéteri Gáborné, Berta Ferencné, Molnár Jánosné, Kovács Miklósné, özv. Ötvös Lajosné, Szilágyi Zoltánné, Molnár Istvánné, Sturm Jánosné, Burai Istvánné, Daróczy Sándorné, László Mihályné, Szabó Józsefné, Horváth Imréné, Kállay Andrásné, Besse Imréné, Kovács Andrásné,

Brinzei Ferencné, Békéssi Sándorné, Homor Jánosné, Király Istvánné, Nagy Béláné, Magó Károlyné, Csonka Pálné, Jobbágy Imréné, Máthéi Jánosné, Faragó Jánosné, Kiss Józsefné, Bartha Jánosné, Rác Sándorné, özv. Rác Józsefné, Oláh Istvánné, Püspök Györgyné, Kállay Sándorné, Vadósi Józsefné, Borzoményi Imréné, Dézsi Lászlóné, Kender Lajosné, Erdei Albertné, Sztanó Sándorné, Dalmi Balázné, Orosz Ferencné, özv. Szücs Lajosné, Barna Ferencné, Kiss Jakabné, Losonczy Jánosné, Tóth Lajosné, Debreceni Józsefné, Weszely Antalné, Bozsik Andrásné, Gyarmati Mihályné, Szabó Józsefné, Horváth Jánosné, özv. Várady Józsefné, Urbanovits Miksáné, özv. Pányoki Károlyné, Tóth Mihályné, Uszó Jánosné, Takács Sándorné, Holes Jánosné, özv. Bihari Imréné, Kovalovszki Jánosné, Mezei Gáborné, Bánhegyessy Kálmánné, Szabó Józsefné, Borneyi Sándorné, Kálmánchelyi Albertné, Biczó Gyuláné, Szappanos Andrásné, Füstös Mihályné, Reiter Sándorné, Edelhuamer Sándorné, özv. Nagy Jánosné, Szigethi Sándorné, Heuschrecksz Ferencné, Szojoss Istvánné, Pávay Gáborné, Szurony Józsefné, Dihen Jánosné, özv. Sima Ferencné, özv. Méhész Józsefné, Erdődy Lajosné, Szilvássy Bálintné, Forgó Lászlóné, Friedery Gusztávné, Kalácsy Kálmánné, Bona Fortunátóné, Mandel Lajosné, özv. Krón Józsefné, Sóvágó Józsefné, Szijjártó Jánosné, Nagy Sándorné, Madarász Gyuláné, Némethyné, özv. Szász Istvánné, Kocsis Lajosné, özv. Végvári Istvánné, Fuchs Jánosné, Vojtha Gézáné, Bajik Imréné, Fuchs H. Imréné, Szilvássy Károlyné, özv. Szabó Béláné, PárvySándorné, Bessenyei Gyuláné, Erdei Györgyné, özv. Nagy Istvánné, Miskolczy Andrásné, Preisné, özv. Valády Lajosné, Harpa Dezsőné, Sinkovits Sándorné, Zöld Józsefné.

Urleányok: Ovári Eszti, Bonyhai Rózsa, Miskolczy Erzsike, Vass Mariska, Szabó Juliska, Szőke Juliska, Piskolszky nővérek, Matkó Juliska és Eszti, Szabó Juliska, Szél Juliska, Szilágyi Zsuzsika, Tömpe uliska, Czebe Eszti, Gombos Mariska, Szegedi Jucika, Szabó Mariska, Kiss Rózsa, Sándor Mariska, Tömösvári Ilonka, Tóth nővérek, Szerencsi Erzsike, Kaszás Margit, Ungvári Juliska, Szentesi nővérek, Nagy Rózsa, Gönczi Rózsa, Bócsi Rózsa és Zsuzsika, Szöllősy Kató, Szücs Juliska, Szabó Eszti, Lós Gizus, Erdei Rózsa és Mariska, Dudás Eta, László Eszti, Jakab Rózsa és Mariska, Almási Mariska, Pethő Eszti, Nemes Mariska, Dalmi nővérek, Balázs Mariska, Karácsony Irén, Szentpéteri Juliska, Barta nővérek, Molnár Erzsike, Tóth Juliska, Eötvös Margit, Gyapai Rózsa, Molnár Juliska, Burai nővérek, Daróczi Giza, Kiss Bözsike, László Katica, Horváth Mariska, Kállai Irma, Kovács nővérek, Bese nővérek, Brinzei nővérek, Békési Mariska, Balogh Mariska, Király nővérek, Laczkó Magda, Faragó Juliska, Tóth Mancsi, Rics Vima, Bartha Rózsa, Grasz Irma, Püspöki Juliska, Tóth Rózsa, Kállai Margit, Böszörményi Rózi, Szegedi Erzsike, Kender Rózsa, Erdei Margitka, Sztanó Irma és Margit, Dalmi Eszti, Szücs Mariska és Erzsike, Benedek Juliska, Barna nővérek, Tóth Giza, Debreceni Erzsike és Juliska, Verzdy Ilonka, Bozsik Valéria, Gyarmathy nővérek, Váradi Ilonka és Teréz, Pányoki Juliska (Sátoraljaújhely) Tóth Etelka, Uszó Nagy Mariska, Holes Ilonka, Tóth Eszti, Borneyi Mariska, Biczó Irénke és Ilonka, Szappanos Margit, Ederman Margit, Rikl Kati, Nagy Erzsike, Szigeti Nővérek, Eisrecker Stefi, Kriszte Ilonka, Sima Irénke, Méhész Vilma, Szabó Mariska, Pethő Juliska, Szücs Ilonka, Kalászi Nővérek, Fontos Juliska (Derecske), Mandel nővérek, Krón Eszti, Szigyártó Eszti, Nagy Piroška, Madarász Bözsike, Ormos Mariska, Szász Nővérek, Végvári nővérek, Baik Mariska, Szabó Erzsike, Deutsch Erzsike, Erdei Mariska, Nagy Mariska, Preis Giza, Barna Ilonka.

Nagy rendetlenségek Debrecen város adóhivatalában.

A kir. pénzügyigazgató leleplezései

Meglepetésszerűen csattanós fináléja volt a városi közigazgatási bizottság mai ülésének. Ternovszky Alajos kir. tanácsos pénzügyigazgató bejelentette, hogy a városi adóhivatalban nagy rendetlenségeket tapasztalt már a hivatalba lépése első napjaiban s ezek a rendetlenségek azóta nemhogy megszüntek volna, hanem az idő telésével egyre szaporodtak. Szeliden, koncilians modorban tárta a pénzügyigazgató a bizottság elé a bajokat, de a fejtegetéseinek, az előadásának nyugodt hangja sem volt képes enyhíteni azokat a súlyos mulasztásokat, amelyeket a városi adóhivatal évek hozsuzu során ás elkövet.

A főkönyveket évek óta nem zárták le és nem hitelesítették.

A leirandó adótételek jegyzékét nem készítették el.

A földadó egyénekenkénti felosztását nem vetették ki.

A birtokváltások nyilvántartásában nagy a restancia.

A III. és IV. osztály kereseti adó vallo-mási ivatek még csak ki sem kézbesítették.

A közönség adókönyvecskéiben nincs elő-vezetve az adótarozás.

És még egyéb mulasztások, amelyeket — bármilyen atyai jóindulattal emlékeznek meg róluk — mégis kiáltó bizonyosságai annak, amit a közönség már régen hangoztatott, hogy Debrecen város adóhivatalának működése kritikán alóli. A város közönsége bizony hálás lehet Ternovszky pénzügyigazgatónak, hogy ezeket a mulasztásokat fölfedte és módot nyújt a bajok orvoslására. De hálások lehetnek a pénzügyigazgatónak a városi adóhivatal alkalmazottai is: ha nem egy ilyen érző szívű pénzügyigazgatóval állanak szemben, ha például a Hunyadmegyébe küldött vizsgáló bizottság talál idejönni, nagy seprés következne a városi adóhivatalban.

A pénzügyigazgató panaszai.

Már az összes előadók lereferáltak, amikor váratlanul szólásra emelkedett Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató s fölolvastott enhány miniszteri rendeletet, amelyek a közadók kezelését tárgyalják. A bizottsági tagok nem is sejtették, hogy miért szükséges e rendeleteket az ő emlékükből idézni, de csakhamar megtudták, amikor a pénzügyigazgató a városi adóhivatal működésére applikálva e rendeletek parancsait és kijelentette, hogy Debreczenben az adókövetés és az adóbehajtás késedelmes. Amikor — ugymond — elfoglalta hivatalát, megtekintette a városi adóhivatal. Feltűntek neki az ott levő roppant vastag kötetek, amelyek mindegyike vagy 6000 adózó polgár neveit tartalmazta. Lapozgatott a foliánsokban és úgy találta, hogy a bennük levő 9—10 ezer tételből alig maradna 6 ezer olyan, amely tényleges adótarozás, amely adókezelés tárgyát kell, hogy képezze. Utána nézett, mit csinált a városi adóhivatal a sok fölös tétellel és felhívta az adóügyi osztályt, hogy a leirandó tételek jegyzékét készítse el. Novemberben szóló bemutatott a bizottságnak egy jegyzékét, amely több mint 100 ezer korona összegű leirandó tételt foglalt magában, de a jegyzék csak 1907-ig terjedt. Ezeket a leirt tételeket az adóhivatalban nem vezetik át. Másodszor abban kellett fönnakadnia,

hogy a városi adókönyv 1908. óta nincs lezárva, nincs hitelesítve, a tartozásokat a kellő módon nem vezetik át. Ennek az a következménye, hogy a közönség soraiból sokan fordulnak hozzá felvilágosításokért. A közönség adókönyvecskéiben sincsen elővezetve az adótarozás és mivel az adókönyvek nincsenek lezárva, szóló nincs abban a helyzetben, hogy a közönség panaszait orvosolhassa. Megkérdezte a városi adóhivaltól: miért nincsenek évek óta lezárva az adókönyvek? Azt a választ kapta, hogy mivel vita tárgyát képezi, vajjon a város általános házbéradótarozás alá tartozik-e vagy sem, azért szenvedett halasztást a főkönyvek lezárása. Ez a kifogás azonban legföljebb egy évre nézve állhat meg. Tovább sürgetett tehát s ekkor azt a biztosítást nyerte, hogy az egyes adókönyvek lezárása 30 nap alatt megtörténik. Kéri a bizottságot, legyen támogatására az ő jóakaratu unszolására, mert a mai állapotok tűrhetetlenek. Öt hónap mult el az első sürgetés óta s a munka a mai napig sem kész.

Ami a jövő évi adókövetést illeti, a földadó egyénekenkénti felosztását január 31-ig kellett volna bemutatni a pénzügyigazgatósághoz. A mult hó 30-án egy beadványt kapott, amely azt tartalmazta, hogy a földadó felosztási jegyzék csak július végéig készíthető el. A beadványra azt felelte, hogy ő nem adhat ilyen hosszú halasztást, forduljon a hivatal közvetlenül a pénzügyminiszterhez. A helyszínelési felügyelőség október 25-én elkérte a kataszteri birtoklevelet a városi adóhivaltól és december 24-ikén küldte vissza azokat. E két hónap alatt a birtokváltásokat nem vezették be máig sem, holott erre a munkára két hét is bőven elég.

Azt a körülményt is megemlítették előtte, hogy az adóhivatal volt megbizva a népszámlálással s ez szintén gátolta a gyors munkát. Elismeri, hogy a népszámlálás nagy dolgot ad, de a városnak gondoskodnia kellett külön munkaerőkről s ezzel elejét vette volna a fennakadásnak.

A III. és IV. osztály kereseti adó vallo-mási ivatek január végéig lettek volna betervez-tendők a pénzügyigazgatósághoz, de még a közönség sem kapott az ivatekból egyet sem.

Az 500 koronán felüli tavalyi tartozások kimutatását is be kellett volna terjeszteni január 31-ig a pénzügyigazgatósághoz. Ez sem történt meg.

Amennyire lehetséges, rajta van, hogy eliminálják a hátrányokat, hogy a közönség végre tudja meg, mivel tartozik. Az ilyen mulasztások okozzák az adóhátralékok szaporodását. Sajnosan tapasztalta, hogy olyan összegeket is végrehajtottak, amelyek nem álltak tartozásban. Sok tekintetben hátrányos volt a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvédségnek az a hibája, hogy a főkönyveket nem zárta le elég pontosan.

Kéri a bizottságot, vegye tudomásul egyelőre ezt a bejelentését é szbiza meg őt, hogy az általa kiküldendő tisztviselővel — a városi közegekkel egyetértésben — minél rövidebb idő alatt szüntesse meg a mulasztásokat.

Hogy segítsünk a bajokon?

A bizottságot frappirozták a pénzügyigazgató közlései, amelyeknek végeztével Domahidy Elemér főispán megkérdezte:

— Konkrét formában nem méltóztatik előterjesztést tenni?

— Csak felvilágosítani akartam a bizottságot, válaszolt a pénzügyigazgató.

Márk Endre: Elég nobilisan!

Domahidy Elemér főispán: Mindnyájunknak az az érdeke, hogy az adókezelés körül megfelelő rend és megbízhatóság legyen. A pénzügyigazgató bejelentésén nem lehet egyszerűen keresztülsiklani. Azt kívánja, hogy a legrövidebb időn belül szüntessék meg az anomáliákat.

Márk Endre szólalt föl ezután. Azt javasolja, kérje föl a bizottság a polgármestert, hogy a pénzügyigazgató kiküldöttjével együtt intézkedjék a hibák helyrehozása dolgában és hívja föl a bizottság a pénzügyigazgatót, hogy

a legközelebbi ülésényekről, esetleg jelentést. Az adófiogott bizalmát m

Tüdős János ismerését a pénzügoruan szem előtt s mégis tapintattalására. Kérje föl aót, hogy amíg az minden ülésen táadókezelési munk

Ternovszky zal a kéressel for a polgármestert, tisztviselővel egy munkabeosztást, hanem szakszertőbb ember van a ra személyzettel végezni, csakhogy földatukhoz, má Van ott igen becsnok gátolják enn

Kovács Józsefvégül. A pénzügyrást hozta javaslagetett. Meg van pénzügyigazgatókalkodás rendbel tettel kell lenni a munkálatok nagy ügyi osztályt, ar terhel a mulasztáság mellé rende benne. Ez a körmenyire szüksé nek sürgős meg

Domahidy E mulázta a határo polgármestert és együttesen állap sürgős pótlásánuk eredményére bizottságot.

Szinha

Kedd: Lili, játéka. (A bérle Szerda: V. Jolán vendégja Csütörtök: Jolán vendégja Pétek: Fed mutatkozója. (Szombat: bérlet.)

Vasárnap: Bemutató előad

Sugár Jolán gyönyör zenéj mutatkozott b szombat este S A kisasszony tudni, szándék —hibásan besz erősen selypítv neki. Mozdulat meglátszik rajt san érzi magáta a bemutatko azonban Zilah szaporította s Borbély és Lij lenüli tulzott.

Sugár Jolán holnap este operettjében, a vésznő ezuttal nekar primásk Friedrika szerdelem és Lothbély és Deésy Bárdos Irma. Torma zsgia a ben a Lili cim lán. Plinchar

GLÜC
Avog-ó
Piacz-n. 6.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana

a legközelebbi ülésén tegyen jelentést a fejleményekről, esetleg teriessen elő hatályosabb jelentést. Az adófizető közönségnek ugyanis megíngott bizalmát meg kell szilárdítani.

Tüdös János dr.: A bizottság fejezze ki elismerését a pénzügyigazgató iránt, hogy szigorúan szem előtt tartja a közönség érdekeit s mégis tapintattal törekszik a mulasztások pótlására. Kérje föl a bizottság a pénzügyigazgatót, hogy amíg az adókezelés rendbe nem jön, minden ülésén tájékoztassa a bizottságot az adókezelési munkálatok állásáról.

Ternovszky Alajos pénzügyigazgató azzal a kéréssel fordul a bizottsághoz, kérje föl a polgármestert, hogy az általa kiküldendő tisztviselővel egyetértésben állapítsa meg a munkabeosztást, hogy a rendezés ne kapkodva hanem szakszerűen történjék. Nyolcvannál több ember van a városi adóhivatalban. Ekkora személyzettel kétakkora munkát el lehet végezni, csak hogy egyrészt nem értenek a feladataikhoz, másrészt nem akarnak érteni. Van ott igen becses munkaerő is, de a hivatalnok gátolják ennek az erőnek a kifejtését.

Kovács József polgármester szólalt föl végül. A pénzügyigazgató jórészt azt az eljárást hozta javaslatba, amit ő már régen sürgetett. Meg van nyugodva aziránt, hogy a pénzügyigazgatósággal való egybehazó munkálkodás rendbehozza a mulasztásokat. Tekintettel kell lenni arra is, hogy a népszámlálási munkálatok nagyban igénybevétele az adóügyi osztályt, amelyet különben sem egyedül terhel a mulasztás, hanem a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség is osztozik benne. Ez a körülmény ismét egy érv arra, mennyire szükséges a pénzügyi palota ügyének sürgős megoldása.

Domahidy Elemér főispán ezután megformálta a határozatot: A bizottság fölkéri a polgármestert és a pénzügyigazgatót, hogy együttesen állapodjanak meg a mulasztások sürgős pótlásának módjára nézve és eljárásuk eredményéről legközelebb tájékoztassák a bizottságot.

Színház és művészet.

A színház műsora:

Kedd: Lili, operett, Sugár Jolán vendégjátéka. (A bérlet.)

Szerda: Varázskeringő, operett, Sugár Jolán vendégjátéka. (B bérlet.)

Csütörtök: Tatárjárás, operett. Sugár Jolán vendégjátéka. (C bérlet.)

Pétek: Fedora, dráma, Jászai Olga bemutatkozója. (A bérlet.)

Szombat: Romeo és Julia, dráma. (B bérlet.)

Vasárnap: Kormánybiztos, bohózat. — Bemutató előadás. (Kisbérlet.)

Sugár Jolán bemutatkozása. Fall Leó gyönyör zenéjű operettjének Gondjában mutatkozott be a debreceni közönségnek szombat este Sugár Jolán subret énekesnő. A kisasszony hangja elég kellemes, de nem tudni, szándékosan vagy kényszerűségből —hibásan beszél, az abc egynehány betűjét erősen selypítve ejti ki, pedig ez nem áll jól neki. Mozdulatai kissé szögletesek, pedig az meglátszik rajta, hogy a színpadon otthonosan érzi magát. A közönség hívősen fogadta a bemutatkozást, annál többet tapsolt azonban Zilahynénak, aki a címszerepben szaporította sikereinek számát. Horváth, Borbély és Ligeti jók voltak. Deési izléstelenül tulzott.

Sugár Jolán vendégjátékai. Sugár Jolán holnap este olytatja vendégjátékát Straus operettjében, a Varázskeringőben. A művésznő ezuttal Steingruber Francit, a női zenekar primáskisasszonyát játssza. Új lesz Friedrika szerepében Rónai Hermin. A fejedelm és Lothár kacagató két alakját Borbély és Deésy játsszák, Helen hercegnőt Bárdos Irma. Nikit Horváth K. és Gusztót Torma zsigá adja. Szerdán Hervé operettjében a Lili címszerepében lép fel Sugár Jolán. Plinchard Horváth Kálmán lesz.

GLÜCK JÓZSEF

Áveg- és lámpa kereskedésébe
Piacz-n. 6. a nagytemplom mellett.

Fedora. Pénteken mutatkozik be a színtársulat új hősnője, Jászai Olga Sardou drámájában, a Fedora címszerepében. A többi szereplő a már ismert kiosztás szereplői.

Ujházi Nyiregyházán. Nyiregyházáról telefonálja tudósítónk: Ma délután 2 órakor érkezett meg Ujházi Ede Zilahy Gyulának s a debreceni színtársulat néhány tagjának kíséretében. A vonatnál Balla Jenő helyettes polgármester a város hivatalos küldöttével fogadta a művészt, akit nagyon lelkes hangú beszédben üdvözölt. Ujházi halásan köszönte meg a szép fogadtatást. Ezután a város díszfogatóján hosszú kocsisortól kísérve vonult be Ujházi Nyiregyházára, a hol a város vendégeként lelkes ünneplésben volt része. A „Constantin abbé” esti előadására a közönség valóságosan elkapkodta az összes jegyeket és zugó tapsviharral honorálta a nagy művészt minden mozdulatát. Egész habéredővel árasztották el Ujházit az előadás megkezdése előtt. A város remek babérszörűjét Trak Géza kulturanácsnok adta át sikerült üdvözlő beszéd kíséretében. Előadás után Nyiregyháza városa a Korona-szálloda dísztermében fényes bankettet adott a Mester tiszteletére. Ez alkalommal számos pohárköszöntőben éltették és méltatták a nagy művészt.

HIREK.

— **A nagyváradai üzletvezetőségért.** — Nagyvárad Város harminc tagú küldöttsége, melyben Tisza István gróf is részt vett, Hlatky Endre főispán vezetése mellett azzal a kéréssel fordult Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszterhez, hogy az 1911. évi költségvetés keretébe illeszkék bele a Nagyváradon felállítandó máv. üzletvezetőség költségeit is. A miniszter jóakaratóról biztosította a küldöttséget, amely lelkes éljenzéssel fogadta a miniszter választát.

— **Konzumvásár Debrecenben.** Reitz János főállatorvos előterjesztést tett a tanácsnak, hogy igen sürgősen irjanak fel a miniszterhez konzumvásárok engedélyezése iránt. A kormány tudvalevőleg elhatározta, hogy tíz városnak ad ilyen engedélyt, de eddig csak Lugos kapta ezt meg. A konzumvásároknak ugy a hentesekre, mint a fogvaszókra nézve igen nagy jelentősége van, mert így állatorvosi vizsgálat mellett a zárlat alatt levő községekbe is be lehetne hozni a piacra a levágott állatok húsát. Indítványozta továbbá a főorvos, hogy az elmaradt állatvásár megtarthatását sürgessék ki, mert a jövő hétfőn már megkezdődnek a heti állatvásárok, április végén pedig meglesz a tavaszi állatvásár.

— **Luby Géza képviselő halála.** Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy benedekfalvi Luby Géza, a fehérgyarmati kerület országgyűlési képviselője vasárnap délután három órakor hosszas szenvedés után 63 éves korában Budapesten meghalt. Luby ősrégi primae occupationalis családból származott, ki ősiáját 1150 évig vitte fel. Egyik apai őse Luby György, Rákóczi híres ezredese, ki Árva és Likava várát hősi ostrommal vette be a labancoktól. Anyai ágon való dédapja: Illosvay György szintén rettegett és dicsőségben gazdag ezredese volt Rákócziak. Vérszerinti atyafiságban volt a gróf Károlyi-családdal is. Luby évtizedeken keresztül volt tagja a képviselőháznak és mindig a függetlenségi párthoz tartozott. Kossuth Lajos, kit életében Turinban öbbször meglátogatott, igen szerette és nagyra becsülte. Három gyermeke maradt: Piroska, Géza és Margit. A holttestet kedden délelőtt 11 órakor szentelik be Lónyay-utca 52. számú házban. Ezen a beszenelésen ott lesz a képviselőház, Szatmármegye és a kerület sok képviselője. A holttestet aztán a nagyvárosi családi sírboltba szállítják és szerdán délután két órakor emetik el.

— **A földmívelésügyi miniszter afférje.** A képviselőház mai zárt ülésén szóváltás tá-

madt egyrészt Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter, másrészt Juth Gyula és Zichy Aladár volt miniszter között. A zárt tárgyalás után Solymossy Ödön báró és Zákó Milán utján ugy Justh Gyula, mint Zichy gróf előtt kijelentette a miniszter, hogy semmiféle sértő szándéka nem volt. Ezzel az ügy békés befejezést nyert.

— **Szanatórium-estélyek a városi színházban.** A városi tanács ma elhatározta, hogy a debreceni jótékony nőegyletnek február 22-én és 23-án átengedi a városi színházat a megtartandó szanatórium-estélyek céljaira. Március elején pedig az „Orle” céljaira engedik át a színházat, ha február hó 25-ig a Kálvineum-ünnepélyt rendező bizottság lefizeti a napi 300 korona rezsit.

— **A fényes porta leégett.** Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a porta épülete éjjel kigyuladt és részben leégett. Az államtanács és a belügyminiszter hivatalai leégték. A külügyminiszterium, a nagyvezir ihvatala és a porta két szárnya, valamint a levéltárak megmenthetők voltak. A üz kitérésének oka még ezeideig nem tudták megállapítani.

— **Szabad iskola.** A holnapra, keddre hirdetett előadás, amelyet László Béla kereskedelmi iskolai tanár tartott volna, elmarad. Helyette Kovács Gábor dr., egyetemi magántanár a Szabad Iskola titkára fog előadást tartani A szocializmusról. Ez az előadás tömören vázolja majd, amennyiben egy rövid előadás keretébe befér, a szocializmus keletkezését, történetét és főbb tanait s főleg a polgári osztályok számára óhajt hasznos ismertetőül szolgálni. Az előadás ingyenes és este 6 órakor pontosan fog kezdődni az ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1c. szám II. emelet).

— **Eljegyzés.** Holstein Zeno eljegyezte Schirf Piroskát Debrecenben. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Gyűlések a kamaránál.** A kereskedelmi és iparkamara közös bizottsága tegnap délután tartott ülést Szent-Királyi Tivadar elnöklésével, melyen a csütörtökön tartandó közgyűlésen tárgyalandó ügyek kerültek előzetes megvitatás alá. A közös bizottság örömmel vette tudomásul az 1910. évi zárszámadást, mely minden tekintetben megnyugtató eredményt mutat. A zárszámadásból látható, hogy a kamarának igen kedvező éve volt, a bevételek 27.000 koronával haladták meg az előirányzatot, ugy, hogy a kamarának 12000 korona rendkívüli kiadás után is 14000 korona feleslege maradt, melyből 10000 koronát törlesztett a nyugdíjalappal szemben fennálló tartozására. A kamara tiszta vagyona 17000 korona, nyugdíjvagyonna 9000 koronával emelkedett. Számos miniszteri elintézésről tett jelentést továbbá az elnökség, melyekben örvendetesen tapasztalható, hogy a kamara óhajtsái méltánylásra találtak. Több államsegélyes kérelemre vonatkozólag állapította meg véleményét még a közös bizottság, végül a debreceni kézügyesítő egyesületnek, a debreceni nyomdász-tanfolyamnak, a pincér szakiskolának, munkásgimnáziumnak és a szolnoki kereskedő-továbbképző tanfolyamnak szavazott meg segélyeket.

— **A homokkerti ref. olvasó egyesület közgyűlése.** A homokkerti ref. olvasó egyesület vasárnap délután tartotta évi rendes közgyűlését Bacsó Dezső dr. elnöklete alatt, a Homokkerti levő saját házában. Az évi jelentés tudomásul vétele, valamint az 1911. évre szóló költségvetés megállapítása után a lemondás folytán megüresedett tisztviselői állásokat töltötték be. Főjegyző lett ifj. Pesti János, pénztáros Kurucz Lajos, ellenőr Nacszinsky Elek, aljegyző Szücs János és választmányi tag ifj. Szabó József. Az olvasó egyesület új egyleti helyiséget és tancsantmet akar építtetni, ennek végrehajására tíz tagu bizottságot küldök ki.

— **Kun Béla dr. előadása.** A debreceni Szabad Iskolában ma délután nagy közönség előtt élénk érdeklődés mellett a család szo-

Megérkezett nagy választékban asztali függő lámpák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, ugyszintén Ebédő, Kávés, Teás, likőrös, vizes, boros, sörös készleket a golcsóbb szolid, szabott ár mellett. — **Képek, keretek és ávegés a legolcsóbban!**

ciológiájáról tartott értekezést Kun Béla dr. jogakadémiai tanár. Az állati életből vett példákkl és hasonlatokkal mutatott rá az ember családi életének kezdetleges állapotaira és ismertette annak a fejlődésnek egyes fázisait, amely a mai állapotot létrehozta. — Rendkívül érdekes volt az előadásnak az a része is, amelyben a férfi és a nő egymáshoz való viszonyát, a mai állapot kifejlődését és a jövőben várható változásokat fejtegette. A közönség zajos ovációval köszönte meg az igazán élvezetes és tanulságos előadást.

— **Zenekari próba.** A Zenekedvelők Körének filharmonikus zenekara ma, kedden este 8 órakor a Zenede helyiségében (Csapó-utca 20.) teljes zenekari próbát tart, melyre a tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

— **Kézrekerült betörők.** A Berta-malom betörésének értelmi szerzőjét pénteken sikerült kinyomozni és letartóztatni a rendőrségnek Szőnyi József személyében. — Ma azuán a debreceni rendőrség intézkedése folytán a zagyvarékási csendőrség a másik két tettest, Barhás Pétert és Mihályt is elfogta és Debrecenbe kísérte. A betörőket Mile Pál rendőrkapitány hallgatta ki. Tagadják, hogy részük volna a betörésben, de Szőnyi ellenük vall. A jeles firmákat átkísérik az ügyészséghez.

— **Apa a fia ellen.** A hajdunánási rendőrkapitányságnál január 30-án feljelentést tett id. Balog Molnár Miklós a saját fia ellen lopás büntetése miatt, mert az állandóan dézsmálta az élesztárát, ellopott onnan álkulcs használatát mellett egy nagy csomó gabonát, azt eladta a szomszédoknak, akik tudták, hogy a buza lopott. Ezenkívül eltörte a lelketlen fiu, Balog Molnár Antal a nagyanyja fiókját is és vagy hetven korona készpénzt onnan is ellopott. Az ily módon szerzett pénzeket aztán elmulatgatta. Az iratokat ma tették át a debreceni kir. ügyészséghez, ahol megindítják az eljárást egy a tolvaj fiu, mint két hajdunánási gazdaember ellen, akik az orgazdaság gyanúja alatt állanak.

— **Könyvek, folyóiratok bekötése,** valamint minden e szakmába tartozó díszmunkák legizilésesebben Antalffy Ferencnél készíttetnek. Piac-utca 32. sz., a városházzal szemben.

— **A veszett kutyák ellen.** Debrecen város közigazgatási bizottságának mai ülésén Reitz János kir. főállatorvos jelentést tett arról, hogy a város területén az utóbbi időkben olyan feltűnő nagy részint a hamis és gazdátlan ebek, részint a veszett ebek által megmaratott egyének száma, hogy úgy köz-, mint állategészségügyi, valamint közbiztonsági szempontból is égető szükség ezen vizsgálási állapotnak mielőbbi rendezése. A jelentésből a következő adatokat vesszük ki: Az 1908. évben 21 veszett eb által megmaratott és a Pasteur-intézetben küldetett 22 ember; hamis és gazdátlan eb által megmaratott 53 ember. Az 1909. évben 17 veszett eb által megmaratott és a Pasteur-intézetbe felküldetett 18 ember, hamis és gazdátlan eb által megmaratott 54 ember. Az 1910. évben aug. haváig 14 veszett eb által megmaratott és a Pasteur-intézetbe küldetett 10 ember; hamis és gazdátlan eb által megmaratott 27 ember. Két és fél esztendő alatt ehát összesen 52 veszett eb által megmaratott 50 ember, — több, mint ugyanennyi idő alatt egész Angliában, hamis és gazdátlan eb által megmaratott 130 ember. Ezen horribilis számadatokból is kitetszően a veszettségnek a minimumra való redukálása elsőrangú közszükségletet alkot és ennek érdekében javaslatba hozom, hívassék fel a város tanácsa, hogy új ebtartási szabályrendeletnek mielőbbi megalkotása iránt az intézkedéseket haladéktalanul tegye meg. — A bizottság elfogadta a főállatorvos előterjesztését.

— **Értesítés.** A debreceni izr. hitközség előjárósága értesíti a hitközség adófizető tagjait, hogy a közgyűlés szerv. szab. 44. paragrafusa értelmében az 1911. évi adókulcsot megállapította és az így megállapított adókulcs alapszabályszerű alkalmazásával minden osztály adóösszegét meghatározta és az immár határozott összegeket eltüntető

adólajstromot az izr. hitközség irodájában február 5—12-ig, déli 12 óráig közszemlére kitéve azzal a figyelmeztetéssel, hogy a kivett adó összeg elleni felszólamlások a végérvényesen döntő felszólamlási bizottsághoz írásban nyújtandók be.

— **Kardpárbaj rozsdás kardokkal.** Sopronból jelentik: Két fiatal diák, Simkó Dezső és Paulini Vilmos egy leányba voltak szerelmesek. Emiatt elhatározták, hogy párbajt vívnak. Két ócska rozsdás kardot szereztek és a Paulini-kertben örülten összevagdalták egymást. Simkó Dezső a jobb karján kapott sebet, amelyhez még vérmérgezés is járult, úgy, hogy a karját amputálni kellett. A másik hős is szintén súlyos betegesen fekszik.

— **Pályadíjat nyert akadémiai hallgatók.** A debreceni collegiumban az 1910.—11. iskolai évre kitűzött pályatételre érkezett pályamunkák szerzői közül a következő akadémiai hallgatók munkáját díjazták: K. Kovács Lajos 3 th., Szász Imre 3 th., Jancsik Mihály 1 th., Lénárt Mihály 4 th., Szücs Kálmán 2 th., Koós Elemér 2 th., Pásztor Elemér 1 bh. Az 1911—12 isk. évi pályatételeket már tudomására hozták az akadémiai ijeságnak.

— **A „Debreceni Izr. Ifjak Dalköre“** 1911. jan. 25-én. jan. 25-én, saját pénztára javára rendezett dalestélyen felülfizettek: dr. Popper Mór 20 K, Rosinger Lajos 20 K, Mihalovits Jenő 12 K, dr. Gál Zoltán 10 K, dr. Gutfreund Sámuel 10 K, Grosz Nagy Ferenc 10 K, Aufrecht Vilmos 10 K, Lusztig Károly 10 K, dr. Szenes Zsigmond 5 K, dr. Spitz Lipót 5 K, özv. Adlerné, Frank Rezső 4 K, Kohn Lipót 3 K, Frank Testvérek 3 K, Domán Miksa 2 K, Lantos Miksa 2 K, Weisz Adolf 2 K, Blas Edéné 1 K, Kohn Ede 1 K. Fogadják a nemes szívű felülfizetők ez uton is a Dalkör hálás köszönetét.

— **Nóth zeneiskolájának hangversenye.** Előkelő, disztigvált közönség töltötte meg a Royal disztigvált vasárnap este a Nóth-zeneiskola növendékeinek hangversenyén. Nem hiába első volt a Nóth-hangverseny az idén a növendéki hangversenyek közül, de csak úgy tudott a zeneszomszagos közönség a Royalba. A növendékek mind igen szépen játszottak s töltik lehetetlen igyekeztek a legjobbat nyújtani. Link Gyula hegedű-játéka ragadta meg a hallgatóság figyelmét, ki nek játéka lelket melegítően szívhez szólt. Egy „Románca“-ot Danclától és Bach „Favasz ébredését“ adta elő; mit tökéletesített Nóth Boriska kifogásalan, discret zongorakísérete. A szép előadást sokáig tapsolták. Balogh Berta, Mauk Emilia és Rónay Marcsa cimbalomjátéka nagyon meglepte a közönséget, miután cimbalmon általában csak kuplét és népdalt játszanak s most a zeneértő közönség hallott klasszikus darabokat olyan nehéz letétben játszani, hogy minden egyes szám után frenetikus tapsal honorálta a kedves szereplőket. Nem adunk neki sok időt, Nóth a cimbalmot a zongora nővéjára fogja emelni városunkban. Király Ilonka és Bódi Irma, bár kezdők még, de meglátszott cimbalmozásukon az iskolázottság. Hegedűn játszottak Márkus Karoly, Mauk Géza, Káldor Imre, Kovács János és Mészáros Rácz János, mindannyian élvezhető produkáltak, sőt egynek-egynek ráadás is kellett játszani. Tóvizi Aranka és Höflinger Andor tanulási idejükhez mérten szép szabatosan játszottak darabjaikat zongorán. Gyönyörű volt Janny Géza cello-szólója, kit a közönség nagy csendben hallgatott. Az első és utolsó zenekari szám, valamint a Nóth „D moll“ quartett nagy sikert értek el. A közönség el volt ragadtatva a nem várt eredménytől és lelkesen ünnepelte az ügyes növendékeket, valamint derék tanárukat a kifogástalan vezetésért.

— **A világhírű, eredeti Pilseni állandó friss csapolású sör kapható a Royal-szálloda összes helyiségeiben, ugyszintén naponta változatos villásreggelik kaphatók. Kiváló tisztelettel Hauer Bertalan.**

— **Lamplónok legolcsóbb árban kaphatók Thaisz papírnemű áruházában.**

— **3—4 középszkolát végzett fiut tanulólul fizetéssel felvesz Aczél antiquáriuma.**

— **Érmelléki bor,** 1908. évi termés, hordószámra jutányosan eladó. Nagyobb vételnél kedvezményes ár! Értekezhetni a tulajdonos megbízottjával Peleskey Miklóssal Mayer Jenő és Béla cégnél, Piac-utca 33.

Debreczenvidéki Takarékpénztár

M. SZ.

Piac-utca 32. (volt Szodlák-ház.)

Olcsó és kis részletekben visszafizethető kölcsönök ad.

Takarékbetéteket a legmagasabb kamatozás mellett elfogad.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1911. február 6.

Készaru 5 magasabb.

1910. októberi buza	10.90—91
1911. áprilisi buza	11.44—45
1910. májusi buza	—
1911. áprilisi rozs	8.16—17
1910. májusi rozs	—
1910. októberi rozs	—
1910. októberi zab	—
1911. áprilisi zab	8.64 65
1911. májusi tengeri	5.86—87
1910. szept. tengeri	—
1910. apr. tengeri	—
1910. augusztusi repce	—

Törvénykezés.

Békétlen szomszédok. Régóta ellenséges viszonyban élnek egymással Nagy Gábor és Karácsony Miklós földesi lakosok. — Valami évek hosszú sora óta huzódó örökösödési per az oka, az áldatlan szomszédi viszonynak, amelynek folyamán Karácsony és fia több ízben megverték Nagy Gábort, aki a múlt nyáron egy újabb összeszólalkozás alkalmával, amikor az ingatlanról haragosa el akarta üzni, a nála levő revolverből rálőtt Krácsonyra és ezen tíz nap alatt gyógyuló sérülést ejtett. Az eljárás szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt indították meg Nagy Gábor ellen, később azonban az ügyészség csak súlyos testi sértés vétségét látta fenforogni s ezért áttette az iratokat a püspökladányi járásbíróhoz. A járásbíró hat heti fogházra ítélte az önvédelemmel védekező vádlottat, amely ítéletet ma a debreceni kir. törvényszék is helybenhagyta. Miklós Armin dr. védő helyettese az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

A hadházi családi dráma. Emlékeztet az a véres eset, amely november 11-én történt Hadházon. Andirkó Mihályné alvó férjének a nyakát egy késsel elvágta, mert az iszákos és kártyás ember nagyon rosszul bánt vele. A férj meggyógyult, de az asszony ellen megindították a büntető eljárást. A debreceni törvényszék esküdtbírósa ma tárgyalta ezt az ügyet és a szerencsétlen asszonyt Csáthy Dezső dr. védőbeszédének meghallgatása után erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt három hónapi fogházra ítélte, melyből ha hetet az elszendet vizsgálati fogsággal kiöltöttnek vett. A védő és

Rego

A ny

— Mit
— Hogy ön
gem? A ga
Miért gond
többi ember
elhallgathat
hogy legalá
lek önnek.

Szétsza

szórta a föl

— Köz

Megdöb

— Mar

hogy a mit e

el, ha önt

tisztelném n

volna méltó

tisztaságban

Margit?

— En

arca, hangj

rad; — his

sem tudnám

én önnek né

tárgya. Köz

— Ne

Margit. Min

szén ön sze

bár elakarja

de higgye el

akar boldog

git?

— Ne

leány büszk

jen vissza a

sen el enge

— És h

Margit

melyről ism

sápadt volt

— Ne

— Oda

Ez volt

szó. Margit

szobát; kez

halk, susog

— Isten

—

Másnap

fogva a Czil

ur a kocsi

Nagyon sajn

maga kocsi

tegnapi ijed

mesig sem

az egész hé

hordaniok k

nem ez a M

sokat kérti

— Az elut

mit. Tátrai

bámul, nem

csak mikor

kérdezi halk

— Hát

csuzol?

Tátra

indulhatnak

korog, a két

rátunk még

néz Miklósr

— Men

ez tómpán.

— Az ex-

még kevésb

de nem mer

levett.

A két g

faluból, már

tal ur házáb

is ott ül a s

ben uszó sz

utra, amerre

semmit sem

melyek sürt

— Örö

ajka.

És e sá

Regény-osarnok.

A nyomoruság iskolája.

— Mit bocsássak meg? — szól keserűen. — Hogy ön zsákmány tárgyának tekintett engem? A gazdag mindig zsákmány tárgya. Miért gondolkozott volna ön másképp, mint a többi ember? Lehetett volna lelketlenebb is és elhallgathatott volna mindent. Köszönöm, hogy legalább őszinte volt. Én is őszintén felelek önnek.

Szétszakította a levelet s darabjait elszórta a földön.

— Köztünk mindennek vége.

Megdöbbenve tekintett Miklós a leányra.

— Margit, hát nem akarja ön megérteni, hogy a mit elmondtam, nem mondhattam volna el, ha önt végtelen nem szeretném, ha nem tisztelném mint egy angyalt s ha nem akartam volna méltó lenni önhöz lelki nemességben, tisztaságban? Hát nem bír megérteni engem, Margit?

— Én hiszek önnek, — szól a leány; de arca, hangja folyvást büszke és komor marad; — hiszem, hogy igazat mond. De soha sem tudnám elfelejteni, hogy volt idő, mikor én önnek nem voltam egyébb mint zsákmány tárgya. Köztünk mindennek vége örökre.

— Ne mondja ki azt a rettenetes szót, Margit. Mindketten megsirathatjuk. Mert hiszen ön szeret engem, Margit, szeret most is, bár elakarja némitni szívében azt az érzést; de higgye el, hogy nem fogja, nem bírja. Miért akar boldogtalanná tenni mindkettőnk, Margit?

— Ne kutassa az én szívemet, — felelt a leány büszkén; járjon a kötelesség útján, térjen vissza a lányhoz, a kit elhagyott és felejtse el engem.

— És ha nem bírom elfelejteni?

Margit nem felelt. Elfordította arcát, melyről ismét eltűnt a lángpirosság s mely sápadt volt egészen.

— Ne küldjön a kétségbeesésbe Margit!

— Oda küldöm, a hová a becsület hívja!

Ez volt az utolsó szó, elutasító, büszke szó. Margit hirtelen megfordult s elhagyta a szobát; kezét sem nyújtotta, csak az ajtóból halk, susogó szava.

— Isten önnel.

XIV.

Az igazi menyasszony.

Másnap reggel egy paraszt kocsi áll befogva a Czibak Antal ur udvarán. A tekintetes ur a kocsi körül tipeg, vendégeit kísérte ki. Nagyon sajnálta, hogy nem küldheti őket a maga kocsiján, de a kocsisa úgy oda van a tegnapi ijedség után, hogy nem bír Kevert-mesig sem hajtani, a lovak is fáradtak, már az egész héten trágyát hordtak s ma megint hordaniok kell. Igazán nagyon sajnálja. Hanem ez a Mátyás becsületes fuvaros, nem fog sokat kérni a vasutig. Igaz-e Mátyás?

Az elutazó két vendég nem felel rá semmit. Tátrai sápadt és hallgatag. Az ex-kispap bámul, nem érti, amit lát és szintén hallgat: csak mikor látja, hogy barátja fölül a kocsiba, kérdezi halkán, megdöbbenve:

— Hát menyasszonyodtól el sem bucsuzol?

Tátrai Miklós rákiált a kocsisra, hogy indulhatnak. Az ostor pattog, a tengely nyikorog, a két gebe kocogva megindul. Vili barátunk még mindig bámulva, megdöbbenve néz Miklósrá.

— Menyasszonyomhoz megyünk, — szól ez tompán.

Az ex-kispap most még jobban bámul, még kevésbé érti, hogy mit jelent mindez; de nem mer kérdezősködni, Miklós oly zord, levert.

A két gebe tovább kocog. Már kiértek a faluból, már régóta láthatni őket a Czibak Antal ur házából; hanem egy ablaknál még most is ott ül a sugár magas barna leány s könnyben uszó szemével néz ki a rögzös ország-utra, amerre a parasztkocsi eltűnt, míg végre semmit sem lát egyebet, csak saját könyeit, melyek sűrűn ömlenek alá arcán.

— Örökre! örökre! — susogja reszkető ajka.

És e sápadt arcon nincs most egy szikrá-

nyi sem ama büszkeségből, mely ott szokott trónolni, csak végtelen fájdalom vonaglik ott, csak az elfojtott szenvedély tör ki zokogó ajkán, az a mély, lángoló szenvedély, melyet el nem olt a könnyek árja.

Ég felé emelkednek összekulcsolt kezei. Csak az isten adhat vigasztalást e sajgó szívre, mely örökre elvált attól, kit soha, soha el nem felejt!

Félig öntudatlan imádságot mormolnak ajkai; de könnyei ezalatt folyvást ömlenek és szíve folyvást lázasan vergődik s egy hang szívében vádolja: „Miért üzted el őt?”

— Miért? ... miért? ... Oh, istenem! hiszen nem tehettem másképp, — susogja reszkető ajka. — Istenem, istenem, ne hagyj el! Oltalmaz, boldogságos szűz Mária.

Oda megy a Mária-képhez, mely ágya mellett függ, meggyújtja alatta a kis lámpát és térdre borulva maradt ott sokáig, nagyon sokáig.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Angolkóros,

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárás védjegyét — a halászt — látni kötelező. Utánzatoktól óvakodjunk.

Gyöngé, Csenevész-e az Ön gyermeke? Adjon neki SCOTT-féle Emulsió-t és szemlátomást gyarapszik majd a kicsike! Csontocskái ki fognak egyenesedni s kemény hús fedí azokat. A gyermek épp úgy ugrándozik majd, mint a többi. A legtisztább és leghatékonyabb alkatrészek, amelyeket a páratlan SCOTT-féle eljárás tesz kellemes ízűvé és könnyen emészthetővé, magyarázzák meg a

SCOTT-féle Emulsió

sikeres hatását angolkóros gyermekeknél, az utolsó harmincnyolc év alatt. Édes, tejszín-habszerű íze miatt szeretik a kicsinyek a SCOTT-féle Emulsió-t, mely sokkal célravezetőbb, mint a közönséges csukamájolaj. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

Óvd a feleséged.

A köpöcsényvet nagy gyermeklétben ellenőrizni kell, mert a köpöcsényvetől teljes mértékű diszkrété mellett káldi a nő ill. magyarázó helyes előírásban.

Frau A. KAUPA,
Berlin Sw. 209,
Lindenstr. 51.

Szegénysorsú nők és férfiak biztos kereset-höz juthatnak.

Czím a kiadóban!

Szatmáron a Főtéren

egy 15 év óta fennálló, nagy vevő körrel, jó forgalmu

fűszer és csemege üzlet

elköltözés miatt

azonnal eladó.

Értekezni lehet **Dr. Horvát Sándor** ügyvédnél, Debreczen.

Miklós Emil

fűzifakereskedő

Debreczen, József kir. h.-u. 58.

Pontos kimérésben házhoz szállít

elsőrendű száraz tűzifát

waggon, 61 és mm.-ként.

Megrendelések telefon száma 733.

Nagymagyaralföldi Bank

Részvénytársaság

DEBRECZEN, Ploaz-utca 73. sz. alatt

működését megkezdte.

Üzletágak:

Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlára.

Váltók leszámítására.

Előlegek értékpapírokra.

Jelzálog kölcsönök nyújtása.

Parcellázások és a mezőgazdasággal kapcsolatos mindennemű ügyletek.

Financirozások.

Árukereskedelmi üzletek.

Törlesztéses kölcsönök.

Safe deposit (páncélszekrény a bérlő saját zára alatt) s általában a takarékos és bank-üzlet körébe tartozó összes üzletágak.

Bővebb felvilágosítást nyújt

az Igazgatóság.

Osztrák-Magyar bank.

Az osztrák-magyar bank minden részvénye után az 1910-iki második félévre (63. osztalék-szelvény) osztalék fejében

Hatvankét korona 30 fillér

jár, mely f. é. február 4-étől fogva az Osztrák-magyar bank bécsi és budapesti főintézeténél, valamint minden fiókintézeténél kifizettetik.

Bécs, 1911. évi február hó 3-án.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics

kormányzó.

Wolfrum

főtanácsos.

Pranger

vesztitkár.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Befőtendő.

Ügyes, megbízható fiatal ember, raktárnoki vagy pénzeszedői állást keres, ki a helyi piacot jól ismeri. Czim a kiadóba.

Telekkönyvvezető, bírósági végrehajtói vizsgával és hosszabb irodai gyakorlattal bíró 32 éves, családos ember irodai vagy más alkalmazást keres. Czim a kiadóba.

Keresek egy jó rendes szakácsnét url házhoz, ahol jó helye lesz. Czim a kiadóba.

Igen ügyes gépirónó ügyvédi irodába, vagy vállalatokhoz ajánlok. Czim a kiadóban.

Egy könyvelő, ki a pénztárt is kezeli felvétetik az Egyesült Zsinór- és Paszomány-Gyárakba Piac u. 32.

Adás-vétel.

Emerich Arnold Hatvan-utca 61. saját bocskaikerti és érmelléki ó és új borait legolcsóbb árakban nagyban s kicsinyben árusítja. — Arany János-utca 36. sz. háza eladó.

Egy teljesen új női téli kabát eladó Miklós-utca 10. szám alatt.

Érmelléki bor, 1908. évi termés, hordó száma jutányosan eladó. Nagyobb vételnél kedvezményes ár! Értekezhetni a tulajdonos megbízottjával Peleskey Miklóssal Mayer Jenő és Béla czégnél, Piac-u. 33.

Legdivatosabb

Férfi ruhákat készít

40—50 koronáig

Fettmann Sándor

Budapesti férfi szabó Debreczen, Sas-u. 4.

Törő Imre Csapó 64. eladja diószegi óborait kisebb és nagyobb mennyiségben 50 liter-től feljebb.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbavásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Szoba seprő fanyelű 17 kr. 10 darab vételnél 16 kr. cziroknelyű darabja 15 kr. 10 darab vételnél 14 krajczár Glúknél Péterfia. Ugyanott tanuló felvétetik.

Kézimunkás és tanuló leányok felvétetnek fizetéssel Goldstein Karolinnál.

A Boeschal-kertben egy nyilas szőlő eladó. Czim a kiadóban.

Hatvan-u. 48. számú ház eladó. Értekezhetni ugyanott.

Eladó egy husvágó asztal, hentesnek vagy mészárosnak ige alkalmas. Cim a kiadóba.

Egy adómentes hentes és mészáros üzlet más vállalat miatt eladó. Czim a kiadóba.

Ozimbalom. Mahagoni, pedálos, remek hanggal sürgősen eladó. Hatvan-u. 6. sz.

Borezet házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

Makkulatur papíros kapható Piac-utca 49. szám alatt az emeleten.

Lakás.

Csap-utca 3. szám alatt egy tágas bolthelyiség bármely célra azonnal kiadó. Értekezhetni Hatvan utca 65. a tulajdonosnál.

Két szobás lakás, mellékhelyiségekkel május 1-re keresetlik. Czim a kiadóba.

Kiadó egy csinosan butorozott szoba Iskola-utca 8. sz. alatt.

Egy különbejáratu, csinosan butorozott szoba kiadó Széchenyi-utca 14. Értekezhetni a közép épületben.

Különléle.

Épület fűvezetési és képkeretelési vállalat elvállal minden e szakmához tartozó munkákat. Nagy József Bethlen-utca 20. Telefon 833.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát **Benyáts Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Pörkölt kávé különlegességek. Bárkinek bármily időszakban legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Teleky-utca sarok.

Diszkontkedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar diszfenyő faiskolától. Tulajdonosa **Copony Ede** Körmend. 120 fajta tűlevelűfák, lombfák, sorfák, diszcserejek kaphatók.

Fiatal emberek részére fehérnemű mosását elvállalom. Veres-u. 3.

Műfogak és fogsorokat készít Magyar fogműterme Szent-Anna-u. 5.

Weisz Ferenoz épület és mű-butor asztalos Kéz-kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrangú kivitelben, merségeit áron.

Csakis hölgyeknek való! A szép kalapokhoz, hogy azokat kellőképen megőrizhessük, feltétlenül használjuk a Debreczeni Bőrönd gyárban Piac-u. 47. szám alatt készült dobozokat, melyek minden nagyságban kaphatók, amellet csinosak és zárral vannak ellátva.

„Gyöngyvirág Crème“

AZ AROKRÉMEK GYÖNGYE!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Símaává, lehérré és ádóvé teszi az arobórt!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában,
DEBRECZEN.

Eladás.

850 akácza az Ujföldön Pásztor tanyán **1. hó 13-án d. e.** önkéntes árverésen készpénz fizetés mellett a helyszínen

eladatik.

Özv. Pásztor Istvánné.

Meghívás.

A „Tétetlen Községi Kölcsönös Segélyző Szövetkezet

folyó hó 22-én délután 2 órakor a községháza nagytermében tartja

I. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. tagokat meghívja.

Társy:

A nyereség felosztásáról határozat.

A zárszámadások jóváhagyása.

Tisztelettel

Igazgatónag.

Indiai fogasepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 10 fillér.

Tyukszem irtó, 2—3 nap alatt minden borkeményedést megszüntet, ára 70 fillér.

Fagybalzsam, a legerősebb fagyot és az eszel járó viszketőséget azonnal megszüntet, ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszerárában
DEBRECZEN, Csapó utca 18. sz. alatt kaphatók.

4-es kitűnő cséplőgarnitúra

teljesen felszerelve, keveset használt **szecskavágók,** tűzfecskendő, kis tábori tűzhely, kerek kutszivattyuk, nagy kazán, **tűzmentes pénzszekrény**

eladók

Weissenberg czégnél, Tizenháromváros-utca 39. szám.

Palin

a cipőkrémek királya!

✪ Mindenütt kapható. ✪